

Na podlagi osmega, devetega in enajstega odstavka 10. člena, drugega odstavka 11. člena, tretjega odstavka 14. člena, tretjega odstavka 14.a člena, petega odstavka 15. člena, petega odstavka 16. člena, dvanajstega odstavka 22. člena, desetega odstavka 23. člena in petega odstavka 36. člena Zakona o semenskem materialu kmetijskih rastlin (Uradni list RS, št. 58/02, 45/04 – ZdZPKG in 86/04) izdaja ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

PRAVILNIK

o trženju semena žit

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina pravilnika)

Ta pravilnik določa za posamezne vrste žit kategorije semena ter za posamezno kategorijo semena žit zahteve za pridelavo, podrobnejši postopek uradne potrditve semena, zahteve glede sortne ali vrstne pristnosti in čistosti, zdravstvenega stanja in drugih meril kakovosti semena, zahteve glede pakiranja in označevanja, druge pogoje za trženje s semenom žit ter postopek izvedbe naknadne kontrole semena v skladu z Direktivo Sveta 66/402/EGS z dne 14. junija 1966 o trženju semena žit (UL L št. 125 z dne 11. 7. 1966, str. 2309, z vsemi spremembami).

2. člen

(žita)

Žita so rastline navedenih vrst, ki so namenjene za kmetijsko ali vrtnarsko proizvodnjo, vendar ne za okrasne namene:

- Avena sativa L.	navadni oves;	
- Fagopyrum esculentum Moench	navadna ajda;	
- Hordeum vulgare L.	navadni ječmen;	
- Oryza sativa L.	riž;	
- Panicum miliaceum L.	navadno proso;	
- Phalaris canariensis L.	kanarska čužka (svetlo seme);	
- Secale cereale L.	rž;	
- Sorghum bicolor (L.) Moench	navadni sirek;	
- Sorghum sudanense (Piper) Stapf.	sudanski sirek;	
- Sorghum bicolor (L.) Moench	križanci navadnega in	
x Sorghum sudanense Stapf.	sudanskega sirka;	
- X Triticosecale Wittm.	tritikala;	
- Triticum aestivum L. emend. Fiori et Paul.	navadna pšenica;	
- Triticum durum Desf.	trda pšenica;	
- Triticum spelta L.	pira (sevka);	
- Zea mays L. (partim)	koruza (razen pokovke in sladke	
	koruze).	

3. člen

(pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, imajo naslednji pomen:

1. žlahtniteljevo seme pridelava žlahtnitelj oziroma vzdrževalec sorte ali je pridelano v njegovem imenu in na njegov račun ter je namenjeno pridelavi predosnovnega semena ali osnovnega semena;
2. ne dokončno potrjeno seme je pridelano oziroma požeto seme katerekoli kategorije, za katerega je bilo v postopku uradne potrditve uradno ugotovljeno, da izpolnjuje zahteve iz priloge 1, ki je sestavni del tega pravilnika;
3. organ za potrjevanje je pravna ali fizična oseba, ki mu je dodeljeno javno pooblastilo v skladu z zakonom, ki ureja semenski material kmetijskih rastlin;
4. pregledniki, vzorčevalci in laboratoriji pod uradnim nadzorom so fizične ali pravne osebe, ki izpolnjujejo predpisane pogoje in so v skladu z zakonom, ki ureja semenski material kmetijskih rastlin, imenovane za opravljanje pregledov pod uradnim nadzorom, opravljanje vzorčenj pod uradnim nadzorom ter za opravljanje testiranj semenskega materiala pod uradnim nadzorom;
5. poljski pregled je del postopka uradne potrditve, s katerim pooblaščen strokovni delavci organa za potrjevanje oziroma pregledniki ugotavljajo, ali semenski posevek žit predpisane zahteve;
6. tujeprašna sorta je skupina požlahtnjenih rastlin, ki se jasno razlikuje od drugih sort po katerikoli lastnosti in pri razmnoževanju te lastnosti ohranja. Pri pridelavi semena se rastline posamezne sorte med seboj prosto oprašujejo;
7. sintetična sorta je tujeprašna sorta, priznana zaradi posebnih elementov. Ni homozigotna, je pa v genetskem ravnotežju. Število generacij certificiranega semena je omejeno;
8. starševska komponenta je najmanjša enota, ki jo žlahtnitelj uporablja za vzdrževanje svoje sorte in iz katere je v eni ali več generacijah pridelano vse seme te sorte;
9. sorte, hibridi in samooplodne linije koruze in sirka:
 - tujeprašna sorta je dovolj izenačena in nespremenljiva sorta;
 - samooplodna linija je dovolj izenačena in nespremenljiva linija, pridobljena z umetno samooplodnjo, združeno z odbiro v več zaporednih generacijah ali z enakovrednimi metodami;
 - dvolinijski hibrid je neposredno potomstvo križanja dveh samooplodnih linij, kakor ga je določil žlahtnitelj z navedbo linij;
 - štirilinijski hibrid je neposredno potomstvo križanja dveh dvolinijskih hibridov, kakor ga je določil žlahtnitelj z navedbo linij;

- trilinijski hibrid je neposredno potomstvo križanja med somooplodno linijo in dvolinijskim hibridom, kakor ga je določil žlahtnitelj;
 - top cross hibrid je neposredno potomstvo križanja med samooplodno linijo ali dvolinijskim hibridom in med tujeprašno sorto, kakor ga je določil žlahtnitelj;
 - znotrajsortni hibrid je neposredno potomstvo križanja med rastlinami, pridelanimi iz osnovnega semena dveh tujeprašnih sort;
10. sterilnost je stopnja moške sterilnosti ženske starševske komponente;
11. hibridnost je delež hibridnosti v semenu, vključno s hibridi prve generacije (F1), ki ne pripadajo hibridni sorti, razen semena iz samooplodnje in semena drugih sort;
12. sredstva za kemično hibridizacijo (v nadaljnjem besedilu: CHA) so kemikalije, ki ob uporabi v določeni fazi razvoja rastlin ženske starševske komponente povzročijo prenehanje nastajanja cvetnega prahu ali mu odvzamejo zmožnost oploditve in napravijo ženske rastline sterilne;
13. citoplazmatska moška sterilnost (v nadaljnjem besedilu: CMS) je moška sterilnost ženske starševske komponente hibridnih sort, ki je lahko nadzorovana genetsko ali citoplazmatsko;
14. majhno pakiranje je pakiranje semena žita kategorije certificirano seme, certificirano seme prve množitve, certificirano seme druge množitve, trgovsko seme in mešanice semena žit, namenjeno trženju na območju Republike Slovenije, do največje skupne mase pakiranja 15 kg, pri koruzi do največ 2 kg, pri navadnem in sudanskem sirku ter njunih križancih do 1 kg.

4. člen

(kategorije semena)

- (1) Seme posameznih vrst žit se sme tržiti samo v naslednjih kategorijah:
- a) osnovno seme navadne ajde, navadnega ovsa, navadnega ječmena, navadnega prosa, riža, kanarske čužke, rži, tritikale, navadne pšenice, trde pšenice in pire, razen hibridov pri navedenih vrstah, če:
- ga je pridelal vzdrževalec sorte ali je pridelano v njegovem imenu in na njegov račun neposredno iz žlahtniteljevega semena ali je pridelano iz semena generacije pred osnovnim semenom (v nadaljnjem besedilu: predosnovno seme) v skladu s priznanimi postopki za vzdrževanje sorte,
 - je namenjeno pridelavi semena kategorije certificirano seme, kategorij certificirano seme prve množitve ali certificirano seme druge množitve,
 - ustreza zahtevam glede kakovosti in drugim zahtevam za osnovno seme iz priloge 1 in priloge 2, ki je sestavni del tega pravilnika,
 - je bilo v postopku uradne potrditve z uradnim pregledom organa za potrjevanje ugotovljeno, da izpolnjuje zahteve iz te točke;
- b) osnovno seme hibridnih sort navadnega ovsa, navadnega ječmena, riža, rži, navadne pšenice, trde pšenice, pire in samoprašne sorte tritikale, če:
- je namenjeno pridelavi semena hibridnih sort,
 - ustreza zahtevam glede kakovosti in drugim zahtevam za osnovno seme iz priloge 1 in 2,
 - je bilo v postopku uradne potrditve z uradnim pregledom organa za potrjevanje ugotovljeno, da izpolnjuje zahteve iz te točke;
- c) osnovno seme koruze in sirka, vključno s križanci:
1. osnovno seme tujeprašnih sort, če:
- ga je pridelal vzdrževalec sorte ali je pridelano v njegovem imenu in na njegov račun v skladu s priznanimi postopki za vzdrževanje sorte,
 - je namenjeno pridelavi semena tujeprašne sorte kategorije certificirano seme ali »top cross« hibrida ali znotrajsortnih hibridov,
 - ustreza zahtevam glede kakovosti in drugim zahtevam za osnovno seme iz priloge 1 in 2 in
 - je bilo v postopku uradne potrditve z uradnim pregledom organa za potrjevanje ugotovljeno, da izpolnjuje zgoraj zahteve iz te točke;
2. osnovno seme samooplodnih linij, če:
- ustreza zahtevam glede kakovosti in drugim zahtevam za osnovno seme iz priloge 1 in 2,
 - je bilo v postopku uradne potrditve z uradnim pregledom organa za potrjevanje ugotovljeno, da izpolnjuje zahteve iz te točke;
3. osnovno seme dvolinijskih hibridov, če:
- je namenjeno pridelavi štirilinijskih hibridov, trilinijskih hibridov ali »top cross« hibridov,
 - ustreza zahtevam glede kakovosti in drugim zahtevam za osnovno seme iz priloge 1 in 2,
 - je bilo v postopku uradne potrditve z uradnim pregledom organa za potrjevanje ugotovljeno, da izpolnjuje zahteve iz te točke;
- d) certificirano seme kanarske čužke, razen hibridnih sort, rži, navadnega sirka, sudanskega sirka, križanca navadnega in sudanskega sirka, koruze in hibridnih sort navadnega ovsa, navadnega ječmena, riža, navadne pšenice, trde pšenice, pire in samoprašne tritikale, če:
- je pridelano neposredno iz osnovnega semena ali, če vzdrževalec oziroma žlahtnitelj to zahteva iz predosnovnega semena in je bilo z uradnim pregledom organa za potrjevanje ugotovljeno, da predosnovno seme izpolnjuje zahteve za osnovno seme iz priloge 1 in 2,
 - je namenjeno za setev za pridelavo kmetijskih rastlin,
 - ustreza zahtevam glede kakovosti in drugim zahtevam za certificirano seme iz priloge 1 in 2,
 - je bilo v postopku uradne potrditve z uradnim pregledom organa za potrjevanje ugotovljeno, da izpolnjuje zahteve iz te točke oziroma je preglednik, vzorčevalec ali laboratorij pod uradnim nadzorom s pregledom ugotovil, da so izpolnjene zahteve iz te točke;
- e) certificirano seme prve množitve navadnega ovsa, navadne ajde, navadnega ječmena, navadnega prosa, riža, tritikale, navadne pšenice, trde pšenice in pire, razen hibridnih sort navedenih vrst, če:
- je pridelano neposredno iz osnovnega semena ali, če vzdrževalec oziroma žlahtnitelj to zahteva, iz predosnovnega semena in je bilo z uradnim pregledom organa za potrjevanje ugotovljeno, da predosnovno seme izpolnjuje zahteve za osnovno seme iz priloge 1 in 2,
 - je namenjeno pridelavi semena kategorije certificirano seme druge množitve oziroma za setev za pridelavo kmetijskih rastlin,
 - ustreza zahtevam glede kakovosti in drugim zahtevam za certificirano seme prve množitve iz priloge 1 in 2,
 - je bilo v postopku uradne potrditve z uradnim pregledom organa za potrjevanje ugotovljeno, da izpolnjuje zahteve iz te točke oziroma je preglednik, vzorčevalec ali laboratorij pod uradnim nadzorom s pregledom ugotovil, da so izpolnjene zahteve iz te točke;
- f) certificirano seme druge množitve navadnega ovsa, navadne ajde, navadnega ječmena, navadnega prosa, riža, tritikale, navadne pšenice, trde pšenice in pire, razen hibridnih sort navedenih vrst, če:

– je pridelano neposredno iz osnovnega semena, certificiranega semena prve množitve ali, če vzdrževalec oziroma žlahtnitelj to zahteva, iz predosnovnega semena in je bilo z uradnim pregledom organa za potrjevanje ugotovljeno, da predosnovno seme izpolnjuje zahteve za osnovno seme iz priloge 1 in 2,

- je namenjeno za setev za pridelavo kmetijskih rastlin,
- ustreza zahtevam glede kakovosti in drugim zahtevam za certificirano seme druge množitve iz priloge 1 in 2,
- je bilo v postopku uradne potrditve z uradnim pregledom organa za potrjevanje ugotovljeno, da izpolnjuje zahteve iz te točke oziroma je preglednik, vzorčevalec ali laboratorij pod uradnim nadzorom s pregledom ugotovil, da so izpolnjene zahteve iz te točke.

(2) Seme navadne ajde in navadnega prosa se sme tržiti tudi kot kategorija trgovsko seme, če:

- je pridelano v imenu in na račun dobavitelja,
- je vrstno pristno,
- je namenjeno za setev za pridelavo kmetijskih rastlin,
- ustreza zahtevam glede kakovosti za kategorijo trgovsko seme iz priloge 2,
- je bilo v postopku uradne potrditve z uradnim pregledom organa za potrjevanje ugotovljeno, da izpolnjuje zahteve iz tega odstavka oziroma je preglednik, vzorčevalec ali laboratorij pod uradnim nadzorom s pregledom ugotovil, da so izpolnjene zahteve iz tega odstavka.

5. člen

(trženje predosnovnega semena in ne dokončno potrjenega semena)

Ne glede na določbe prejšnjega člena se dovoli tudi trženje:

- a) predosnovnega semena, če:
 - je organ za potrjevanje z uradnim pregledom ugotovil, da predosnovno seme izpolnjuje zahteve za potrjevanje osnovnega semena iz priloge 1 in 2;
 - je seme pakirano in izvorno zaprto v skladu z določbami tega pravilnika in
 - so pakiranja označena z uradno etiketo, na kateri so navedeni podatki iz 1. točke priloge 4, ki je sestavni del tega pravilnika;
- b) ne dokončno potrjenega semena, ki se trži z namenom priprave za trg in je označeno v skladu z določbami tega pravilnika.

6. člen

(izjema glede kalivosti)

- (1) Ne glede na določbe 4. in 5. člena tega pravilnika se uradno potrdi in dovoli trženje semena kategorije predosnovno seme in osnovno seme tudi, če ne izpolnjuje zahtev glede kalivosti iz priloge 2.
- (2) Ne glede na določbe 4. člena tega pravilnika se uradno potrdi in dovoli trženje do prvega prejemnika semena kategorij osnovno seme, certificirano seme, certificirano seme prve množitve, certificirano seme druge množitve in trgovsko seme, kljub temu, da uradni pregled, s katerim se ugotavlja, ali seme ustreza zahtevam za kalivost iz priloge 2, še ni končan.
- (3) V primerih iz prvega in drugega odstavka tega člena izda organ za potrjevanje etikete ali potrdila iz 21. člena tega pravilnika le ob predložitvi začasnega poročila o analizi kakovosti semena in navedbi imena ter naslova prvega prejemnika semena.
- (4) Pakiranje semena iz prvega odstavka tega člena mora dobavitelj označiti z dodatno etiketo, ki vsebuje naslednje podatke:
 - dejansko kalivost semena,
 - osebno ime in naslov stalnega ali začasnega prebivališča ali firmo in sedež dobavitelja ter
 - številko partije semena.
- (5) Določbe tega člena se ne uporabljajo za seme, uvoženo iz tretjih držav.

7. člen

(sortna lista)

- (1) Uradna potrditev in trženje sta dovoljena samo za tiste sorte žit, ki izpolnjujejo zahteve za vpis in so vpisane v sortno listo v skladu s predpisom, ki ureja postopek vpisa sort v sortno listo in vodenje sortne liste, ali so vpisane v skupni katalog sort poljščin v skladu z Direktivo Sveta 2002/53/ES z dne 13. junija 2002 o skupnem katalogu sort poljščin (UL L št. 193 z dne 20. 7. 2002, str. 1) oziroma je za sorte v skladu s predpisi Skupnosti dovoljeno trženje semena na skupnem trgu.
- (2) Za seme sort žit, ki so v postopku vpisa v sortno listo, se dovoli uradna potrditev oziroma trženje semena v skladu z Odločbo Komisije 2004/842/ES z dne 1. decembra 2004 o pravilih za izvajanje, po katerih lahko države članice dovolijo dajanje v promet semena tistih sort, za katere je bila vložena prošnja za vpis v nacionalni katalog sort poljščin ali zelenjadnic (UL L št. 362 z dne 9. 12. 2004, str. 21). Dovoljenje za uradno potrditev oziroma trženje semena izda Fitosanitarna uprava Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Uprava).
- (3) Za vse druge sorte žit, ki ne izpolnjujejo zahtev iz prvega in drugega odstavka tega člena, mora dobavitelj predhodno pridobiti dovoljenje Uprave.
- (4) Uprava izda dobavitelju dovoljenje, da se sme sorto, ki ni vpisana v sortno listo, vključiti v postopek potrjevanja semena, če gre za razmnoževanje semena in dobavitelj izkaže, da bo pridelano seme v celoti izvozil.

II. PRIDELOVANJE SEMENA

8. člen

(prijava semenskega posevka)

- (1) Dobavitelj prijavi seme v uradno potrditev organu za potrjevanje na prijavi, ki jo pridobi pri organu za potrjevanje. Prijava vsebuje najmanj naslednje podatke o:
 - dobavitelju: osebno ime in naslov stalnega ali začasnega prebivališča ali firmo in sedež dobavitelja ter njegovo neponovljivo registrsko številko,
 - pridelovalcu, kadar le-ta prideluje seme v imenu in na račun dobavitelja: osebno ime, naslov stalnega ali začasnega prebivališča ali firmo in sedež pridelovalca,
 - mestu pridelave,
 - zemljiščih, na katerih je semenski posevek: površina in parcela številka (katastrska številka oziroma enota rabe) ter ledinsko ime zemljišča,
 - predhodnih posevkih kmetijskih rastlin na zemljišču,
 - poreklu uporabljenega semena za zasnovo semenskega posevka,

- datumu setve,
- količini posejanega semena.

(2) Dobavitelj mora prijavi priložiti kopije dokumentov, ki dokazujejo poreklo uporabljenega semena. Če dobavitelj uporabi seme, ki ga je pridelal sam, zadostuje kopija uradnega potrdila o ne dokončni potrditvi semena, ki ga organ za potrjevanje izda v skladu s 15. členom tega pravilnika.

(3) Rok za prijavo semena v uradno potrditev je za vsako leto:

- do 31. marca za ozimna žita,
- do 15. aprila za jara žita,
- do 15. maja za koruzo in sirek in
- do 15. julija za navadno ajdo in navadno proso.

(4) Organ za potrjevanje obvesti pristojnega inšpektorja in Upravo o prejetih prijavah semena v uradno potrditev.

9. člen

(vrstenje predhodnih posevkov)

- (1) Zemljišče je primerno za pridelovanje semenskega posevka posamezne vrste oziroma sorte žit, če na njem najmanj dve predhodni rastni dobi ni bilo posejano žito enake vrste.
- (2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se lahko na istem zemljišču zaporedoma prideluje semenski posevek enake sorte in kategorije žita, če se zagotovi, da sortna pristnost ustreza zahtevam iz priloge 1 tega pravilnika.
- (3) Ne glede na določbo prvega in drugega odstavka tega člena posevki za pridelovanje hibridnega semena žit, razen koruze in sirka, ne smejo rasti na istem zemljišču v zaporednih letih.

10. člen

(izolacija)

- (1) Semenski posevek tujeprašnih vrst žit mora biti oddaljen od vseh drugih posevkov in virov cvetnega prahu, da se prepreči neželjeno oprашevanje semenskega posevka.
- (2) Semenski posevek samoprašnih vrst žit mora biti od drugih posevkov žit ločen z oviro ali prostorom, da se prepreči mešanje semena med žetvijo.
- (3) Podrobnejše zahteve za izolacijo semenskih posevkov žit so navedene v prilogi 1.

11. člen

(zapleveljenost)

Če organ za potrjevanje ugotovi, da je semenski posevek tako močno zapleveljen, da ni mogoče pridelati semena, ki bi ustrezal zahtevam iz tega pravilnika, zavrne uradno potrditev. Največje dovoljeno število rastlin posameznih vrst plevelov na kontrolno enoto je navedeno v metodah za potrjevanje semenskega materiala, ki jih sprejme Uprava, kjer so tudi dosegljive.

12. člen

(zdravstveno stanje)

- (1) Zahteve za zdravstveno stanje semena so navedene v prilogi 2 ter v metodah iz prejšnjega člena.
- (2) Poleg zahtev, predpisanih s tem pravilnikom, mora seme glede zdravstvenega stanja izpolnjevati tudi zahteve v skladu s predpisi, ki urejajo zdravstveno varstvo rastlin.

13. člen

(sortna pristnost in čistost)

- (1) Semenski posevek mora glede sortne pristnosti in sortne čistosti, oziroma pri kategoriji semena trgovsko seme glede vrstne pristnosti in vrstne čistosti, izpolnjevati zahteve iz priloge 1 in 2.
- (2) Določba prejšnjega odstavka se uporablja tudi za seme samooplodnih linij.
- (3) Pri semenu hibridnih sort se sortna pristnost in sortna čistost nanašata tudi na lastnosti starševskih komponent, vključno z moško sterilnostjo in obnovo fertilitnosti.

14. člen

(poljski pregledi)

- (1) Organ za potrjevanje mora po prejemu prijave iz 8. člena tega pravilnika opraviti poljske preglede semenskega posevka. Poljske preglede opravi organ za potrjevanje ali preglednik pod uradnim nadzorom. Poljske preglede se opravlja v taki razvojni fazi semenskega posevka, da je omogočena natančna presoja izpolnjevanja predpisanih zahtev.
- (2) Pri vseh vrstah žit morata biti opravljena najmanj dva poljska pregleda vsakega semenskega posevka, od katerih se mora najmanj en opraviti v času po klasenju rastlin.
- (3) Ne glede na prejšnji odstavek se pri koruzi in sirku:
- pri posevkih, namenjenih pridelavi osnovnega semena samooplodnih linij, opravi najmanj dva poljska pregleda. Prvi poljski pregled se opravi pred cvetenjem, drugi pa med cvetenjem;
 - pri posevkih, namenjenih pridelavi osnovnega semena hibridov, opravijo najmanj trije poljski pregledi. Prvi poljski pregled se opravi pred cvetenjem, ko se preverita izolacija in zapleveljenost. Drugi in tretji pregled se opravi na začetku in na koncu cvetenja, preverja se moška sterilnost in zapleveljenost;
 - pri posevkih, namenjenih pridelavi certificiranega semena tujeprašne sorte, opravi najmanj en poljski pregled,
 - pri posevkih, namenjenih pridelavi certificiranega semena hibridnih sort, opravijo najmanj trije poljski pregledi v času, ko je svila ženske starševske komponente sposobna oploditve,
 - kadar sledi semenski posevek koruzi ali sirku v tekočem ali prejšnjem letu, opravi najmanj en poseben poljski pregled, s katerim se ugotavlja prisotnost samosevnih rastlin.
- (4) Velikost, število in razporeditev kontrolnih enot, na katerih se opravlja poljski pregled, ter podrobnejši način opravljanja poljskih pregledov so navedeni v metodah iz 11. člena tega pravilnika.
- (5) Poleg metod iz prejšnjega odstavka se za poljske preglede na zahtevo pridelovalca uporabljajo tudi metode Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (v nadaljnjem besedilu: OECD sheme).

15. člen

(potrdilo o ne dokončni potrditvi semena)

- (1) Organ za potrjevanje oziroma preglednik pod uradnim nadzorom po končanem zadnjem poljskem pregledu semena iz prejšnjega člena sestavi zapisnik.
- (2) Če je s poljskimi pregledi ugotovljeno, da semenski posevek izpolnjuje zahteve, določene s tem pravilnikom, organ za potrjevanje na zahtevo dobavitelja izda potrdilo o ne dokončni potrditvi semena žit, ki mora vsebovati podatke iz priloge 4.

16. člen

(dokončna potrditev semena)

- (1) Organ za potrjevanje dokončno uradno potrdi kot certificirano seme žit, seme ki:
- je pridelano neposredno iz osnovnega semena ali iz certificiranega semena prve množitve, ki je bilo uradno potrjeno v državi članici Evropske unije ali v tretji državi, ki ji je priznana enakovrednost v skladu s predpisi Evropske unije, ali
 - je pridelano neposredno iz oplodnje med osnovnim semenom, ki je bilo uradno potrjeno v državi članici Evropske unije, in osnovnim semenom, ki je bilo uradno potrjeno v tretji državi, ki ji je priznana enakovrednost v skladu s predpisi Evropske unije, in je bilo požeto v drugi državi članici Evropske unije ali v tretji državi, če je bilo v državi članici Evropske unije ali v tretji državi predhodno uradno potrjeno kot ne dokončno potrjeno seme.
- (2) Organ za potrjevanje na zahtevo dobavitelja seme iz prejšnjega odstavka dokončno uradno potrdi v ustrezno kategorijo v skladu s 4. členom tega pravilnika, če je bil za navedeno seme opravljen poljski pregled, če seme izpolnjuje zahteve za ustrezno kategorijo semena iz priloge 1 in če je bilo z uradnim pregledom ugotovljeno, da so izpolnjene zahteve iz priloge 2 za isto kategorijo.

III. PRIPRAVA SEMENA ZA TRG

17. člen

(partija in vzorčenje semena)

- (1) Dobavitelj prijavi vzorčenje in pakiranje semena na posebni prijavi, ki jo pridobi pri organu za potrjevanje. Prijava vsebuje najmanj naslednje podatke o:
- dobavitelju: osebno ime, naslov stalnega ali začasnega prebivališča ali firmo in sedež dobavitelja ter njegovo neponovljivo registrsko številko,
 - mestu vzorčenja semena,
 - vrsti, sorti in kategoriji semena žit,
 - partiji semena, ki se vzorči,
 - količini semena in načinu pakiranja.
- (2) Vzorci se za pregled sort in samooplodnih linij koruze, za analizo kakovosti semena v postopku uradne potrditve in za trgovsko seme, odvzamejo iz homogenih partij. Največja dovoljena velikost partije in velikost vzorcev sta navedeni v prilogi 3, ki je sestavni del tega pravilnika.
- (3) Vzorce za analizo kakovosti semena uradno odvzame organ za potrjevanje oziroma vzorčevalec pod uradnim nadzorom iz še ne pakirane in ne zaprte homogene partije semena, ki jo po odvzemu vzorca zapečati. Če je seme že zaprto in označeno pod uradnim nadzorom, se vzorci za analizo kakovosti semena odvzamejo iz že zapakirane partije semena.
- (4) Organu za potrjevanje mora biti omogočen dostop do vsake enote pakiranja partije semena.
- (5) Za vzorčenje semena in opravljanje analiz kakovosti se uporabljajo metode Mednarodne zveze za testiranje semena (ISTA), ki so dostopne na Upravi.

18. člen

(analiza kakovosti)

Organ za potrjevanje seme dokončno uradno potrdi, če na podlagi analiz iz prejšnjega člena, ki jih je opravil sam ali laboratoriji pod uradnim nadzorom, ugotovi, da seme glede kakovosti izpolnjuje zahteve iz priloge 2.

19. člen

(osnovne zahteve za trženje semena)

Osnovno seme, certificirano seme vseh kategorij in trgovsko seme se sme tržiti le v dovolj homogenih partijah in zaprtih pakiranjih, ki imajo v skladu z 21., 22., 23. in 24. členom tega pravilnika ustrezen sistem zapiranja in označevanja.

20. člen

(semenska mešanica)

- (1) Seme žit se lahko trži kot mešanica semena različnih sort ali kot mešanica semena različnih vrst žit, če je iz znanstvenih in tehničnih ugotovitev razvidno, da so take mešanice posebej učinkovite proti širjenju določenih škodljivih organizmov. Vsaka sestavina mešanice mora pred mešanjem izpolnjevati zahteve za trženje, določene s tem pravilnikom.
- (2) Uprava na zahtevo dobavitelja dovoli trženje in vpiše semensko mešanico žita v evidenco semenskih mešanic. V zahtevi, ki jo pridobi na Upravi, navede zlasti:
- podatke o dobavitelju: osebno ime in naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma firmo in sedež ter neponovljivo registrsko številko dobavitelja,
 - podatke o semenski mešanici: oznako, sestavo vrst oziroma sort, utežni delež v % posamezne sestavine,
 - namen uporabe semenske mešanice.

21. člen

(uradne etikete, etikete dobavitelja in OECD etikete)

- (1) Seme, ki se trži, mora biti označeno z uradnimi etiketami. Organ za potrjevanje izda uradne etikete samo za partijo semena, ki izpolnjuje zahteve iz tega pravilnika.
- (2) Uradne etikete so:
- bele barve z vijoličasto diagonalno črto za predosnovno seme,
 - bele barve za osnovno seme,
 - modre barve za certificirano seme in certificirano seme prve množitve,
 - rdeče barve za certificirano seme druge množitve,
 - rjave barve za trgovsko seme,

- zelene barve za mešanico semena,
- sive barve za ne dokončno potrjeno seme,
- oranžne barve za seme sort, ki so v postopku vpisa v sortno listo.

(3) Uradne etikete so označene s serijskimi številkami. Najmanjša velikost uradne etikete je 110 mm x 67 mm.

(4) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena se majhna pakiranja semena lahko označijo z etiketo dobavitelja. Barva etikete dobavitelja za posamezno kategorijo semena je enaka kot barva uradne etikete iz drugega odstavka tega člena. Organ za potrjevanje pred prvo uporabo preveri vsebino in obliko etikete dobavitelja.

(5) Organ za potrjevanje izda za vsako partijo semena tudi potrdilo o uradni potrditvi semena, ki vsebuje najmanj podatke, ki so navedeni na uradni etiketi.

(6) Na posebno zahtevo dobavitelja in če so izpolnjene zahteve v skladu z OECD shemami potrjevanja, izda organ za potrjevanje OECD etikete in OECD certifikat o sortni pristnosti in čistosti.

(7) Na posebno zahtevo dobavitelja in če so izpolnjene strožje zahteve glede prisotnosti gluhega ovsa (*Avena fatua*) v semenu, izda organ za potrjevanje uradno potrdilo o izpolnjevanju strožjih zahtev.

(8) Podatki, ki morajo biti natisnjeni na etiketah, so navedeni v prilogi 4.

22. člen

(pakiranje in zapiranje)

(1) Pakiranja osnovnega semena, certificiranega semena in trgovskega semena, razen majhnih pakiranj, so uradno izvirno zaprta ali izvirno zaprta pod uradnim nadzorom tako, da jih ni mogoče odpreti brez poškodbe sistema zapiranja ali poškodbe na uradni etiketi ali na pakiranju.

(2) Sistem zapiranja (razen pri majhnih pakiranjih) sestavlja uradna etiketa ali pritrditev uradne plombe, da se zagotovi izvirnost zapiranja. Izvirnost zapiranja je zagotovljena tudi z uporabo drugačnega sistema zapiranja, ki ga ni mogoče ponovno uporabiti.

(3) Pakiranj (razen majhnih pakiranj) se ne sme ponovno zapreti, razen uradno ali pod uradnim nadzorom. Če so pakiranja ponovno zaprta, morata biti datum ponovnega zapiranja in organ za potrjevanje navedena na uradni etiketi.

(4) Majhna pakiranja se zapirajo tako, da je onemogočeno njihovo odpiranje brez poškodbe sistema zapiranja ali poškodbe na etiketi ali na pakiranju.

(5) Veljavnost etiket oziroma potrdila o uradni potrditvi semena je do konca naslednje setvene sezone.

(6) Po izteku roka iz prejšnjega odstavka organ za potrjevanje na zahtevo dobavitelja opravi ponovno analizo kakovosti semena (najmanj glede kalivosti) in seme, če še izpolnjuje predpisane zahteve, dodatno označi v skladu s prilogo 4.

23. člen

(zapiranje in označevanje pod uradnim nadzorom)

(1) Ne glede na prvi odstavek prejšnjega člena lahko organ za potrjevanje dovoli dobavitelju, da sam izvirno zapre in označi pakiranje semena z uradnimi etiketami, če dobavitelj zagotovi strokovno usposobljeno osebo, ki je za označevanje semena z uradnimi etiketami odgovorna neposredno organu za potrjevanje.

(2) Organ za potrjevanje izda dobavitelju na njegovo zahtevo dovoljenje iz prejšnjega odstavka za tekoče leto, če izpolnjuje zahteve iz prejšnjega odstavka.

(3) Pri dobaviteljih, ki imajo dovoljenje iz prejšnjega odstavka, organ za potrjevanje zagotovi uradni nadzor nad izvirnim zapiranjem in označevanjem semena z uradnimi etiketami tako, da strokovni delavec organa za potrjevanje neposredno nadzira uradno označevanje semena pri najmanj 5% partij semena.

24. člen

(označevanje)

(1) Pakiranje osnovnega semena, certificiranega semena in trgovskega semena (razen majhnih pakiranj) mora biti označeno tako, da ima na zunanji strani pritrdjeno uradno etiketo, ki še ni bila uporabljena. Če se uporabi uradna etiketa z luknjo za vrvico, je treba njeno pritrditev zavarovati z uradno plombo.

(2) Dovoljena je uporaba uradnih samolepilnih etiket, ki morajo biti pritrdjene tako, da njihova odstranitev ali zamenjava ni možna brez vidne poškodbe etikete ali pakiranja.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena organ za potrjevanje dovoli tiskanje predpisanih podatkov pod neposredno na pakiranja semena žit vseh kategorij osnovnega semena in certificiranega semena v skladu z Odločbo Komisije 80/755/EGS z dne 17. julija 1980 o odobritvi neizbrisnega tiskanja predpisanih podatkov na embalažo semena žit (UL L št. 207 z dne 9. 8. 1980, str. 37).

(4) Organ za potrjevanje vodi evidenco o količinah semena, označenega na način iz prejšnjega odstavka.

(5) Vsako pakiranje mora vsebovati kartonček iste barve kot je uradna etiketa, na njem pa morajo biti navedeni najmanj podatki iz druge, tretje, četrte, pete in sedme alinee 2. točke priloge 4. Kartonček je izdelan tako, da ga ni mogoče zamenjati z uradno etiketo. Kartonček ni potreben, če so podatki neizbrisno natisnjeni na pakiranju ali če je uporabljena samolepilna etiketa ali etiketa iz materiala, ki se ne trga.

(6) Seme žit, ki ne izpolnjuje vseh zahtev glede kakovosti iz tega pravilnika ali če sorta ni vpisana v sortno listo in se trži z dovoljenjem Uprave po predhodnem dovoljenju pristojnega organa Skupnosti, se označi na naslednji način:

- pakiranje semena žit, ki ne izpolnjuje vseh zahtev glede kakovosti iz tega pravilnika, mora biti označeno z etiketo za ustrezno kategorijo semena;
- pakiranje semena žit, katerih sorta ni vpisana v sortno listo, mora biti označeno z etiketo rjave barve;
- pakiranja semena iz prve in druge alinee tega odstavka morajo biti dodatno označena z navedbo: »Seme ne izpolnjuje predpisanih zahtev za kategorijo«.

(7) Seme žit, ki izpolnjuje strožje zahteve glede prisotnosti semena gluhega ovsa (*Avena fatua*), je označeno z uradnim potrdilom o uradni potrditvi semena, ki potrjuje izpolnjevanje strožjih zahtev.

(8) Majhna pakiranja imajo na zunanji strani pakiranja etiketo dobavitelja, na kateri so natisnjeni ali žigosani predpisani podatki. Pri prozornih pakiranjih je ta etiketa lahko na notranji strani, pod pogojem, da je etiketa kljub temu jasno vidna in čitljiva.

IV. TRŽENJE

25. člen

(seme za ekološko pridelavo)

(1) Seme za ekološko pridelavo kmetijskih rastlin mora poleg zahtev iz tega pravilnika izpolnjevati tudi posebne zahteve, določene s predpisi, ki urejajo ekološko pridelavo kmetijskih rastlin.

(2) Pri semenu iz prejšnjega odstavka je na uradni etiketi ali na etiketi dobavitelja dodana oznaka »Ekološko pridelano«.

26. člen

(evidenca uvoženega semena)

Uprava vodi evidenco uvoženega semena žit na podlagi kopije odločbe fitosanitarnega inšpektorja o dovolitvi uvoza semena. Za vsako uvoženo partijo semena z maso, večjo od 2 kg, vodi Uprava evidenco, ki vsebuje najmanj naslednje podatke o:

- vrsti,
- sorti,
- kategoriji,
- državi pridelave semena in organu za potrjevanje,
- državi izvoznici,
- uvozniku,
- količini semena.

27. člen

(naknadna kontrola)

(1) Za preverjanje skladnosti semena, ki se uradno potrdi oziroma trži na območju Republike Slovenije, z zahtevami iz tega pravilnika, organ za potrjevanje oziroma pristojni inšpektor uradno odvzame vzorce za naknadno kontrolo sortne ali vrstne pristnosti in čistosti ter zdravstvenega stanja.

(2) Organ za potrjevanje odvzame vzorce:

- od vseh partij semena kategorije certificirano seme prve množitve, če je namenjeno pridelavi semena, in od vseh partij predosnovnega semena ter osnovnega semena,
- od določenega deleža partij kategorije certificirano seme prve množitve, če je namenjeno pridelavi kmetijskih rastlin, kategorije certificirano seme, certificirano seme druge množitve in trgovsko seme.

(3) Pristojni inšpektor odvzame vzorce od določenega deleža partij semena, ki so dane na trg.

(4) Za odvzem vzorcev semena se uporabljajo metode iz petega odstavka 17. člena tega pravilnika.

(5) Delež vzorcev kategorije certificirano seme, certificirano seme prve množitve iz druge alineje drugega odstavka tega člena in certificirano seme druge množitve v nakladni kontroli je od 5% do 25% vseh partij semena. Delež vzorcev semena je vsako leto prilagojen rezultatom nakladne kontrole semena žit iz prejšnjega leta, kot je razvidno iz tabele:

Delež vzorcev semena nakladne kontrole v prejšnjem letu, ki ne ustreza zahtevam iz tega pravilnika	Najmanjši delež preverjanj v nakladni kontroli semena v tekočem letu
manj od 0,5%	5%
0,5% – 3,0%	10%
več kot 3,0%	25%

(6) Ne glede na prejšnji odstavek je nakladna kontrola obvezna za vse vzorce kategorije certificirano seme, certificirano seme prve množitve in certificirano seme druge množitve certificiranega semena, če je seme pridelano v Republiki Sloveniji, v sortno listo pa je sorta vpisana v drugi državi članici Evropske unije.

(7) V nakladni kontroli se preverjajo vsi vzorci žlahtniteljevega semena na tiste lastnosti, ki lahko potrdijo skladnost z rezultati preizkušanja razločljivosti, izenačenosti in nespremenljivosti sorte in morfološkim opisom sorte. Če so rezultati glede sortne pristnosti in sortne čistosti negativni, organ za potrjevanje ne potrdi semena pridelanega iz žlahtniteljevega semena.

(8) Za opravljanje nakladne kontrole se uporabljajo metode za nakladno kontrolo semena, ki jih sprejme Uprava, kjer so tudi dosegljive.

V. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

28. člen

(uradna potrditev in trženje semena sort, ki ne izpolnjujejo pogojev za vpis v sortno listo)

(1) Ne glede na določbe 7. člena tega pravilnika se lahko seme sort žit prideluje in trži v Republiki Sloveniji do 1. maja 2009, če:

- izpolnjuje zahteve iz desetega odstavka 83. člena Zakona o semenskem materialu kmetijskih rastlin (Uradni list RS, št. 58/02, 45/04 – ZdZPKG in 86/04),
- organ za potrjevanje izvede postopek uradne potrditve semena sort žit iz tega odstavka na podlagi prijave dobavitelja, ki se vloži v skladu z 8. členom tega pravilnika,
- organ za potrjevanje uradno potrdi seme sort žit iz tega odstavka, če so izpolnjene zahteve iz tega pravilnika, razen zahteve glede sorte, in
- organ za potrjevanje izda uradne etikete ter potrdilo o uradni potrditvi.

(2) Uradne etikete iz prejšnjega odstavka morajo biti rjave barve in označene s serijskimi številkami. Najmanjša velikost uradne etikete je 110 mm x 67 mm. Na uradnih etiketah morajo biti navedeni naslednji podatki:

- Organ za potrjevanje, država članica,
- »Vrsta:« slovensko in latinsko ime,
- »Sorta:« ime sorte kot je navedeno v sortni listi,
- »Kategorija:«,
- »Številka partije:«,
- »Vzorčeno:« MM/LL (mesec in leto),
- »Masa pakiranja:« ali »Število semen:«,
- »Tretirano:« ime fitofarmacevtskega sredstva,
- »Trženje dovoljeno samo na območju Republike Slovenije«.

29. člen

(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o trženju semena žit (Uradni list RS, št. 91/03).

30. člen

(uveljavitev pravilnika)

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 321-08-358/2004/2

Ljubljana, dne 13. januarja 2005.
EVA 2004-2311-0076

Ministrica
za kmetijstvo, gozdarstvo
in prehrano
Marica Lukačič l. r.

- [Priloga 1: Zahteve za semenski posevek žit](#)
- [Priloga 2: Zahteve za kakovost semena](#)
- [Priloga 3: Partije semena](#)
- [Priloga 4: Etikete in potrdilo o uradni potrditvi semena](#)